



## Odmev iz Afrike

Katoliški mesečnik s  
slikami v prospeh  
afriških misijonov

S prilogo „Klaverjev koledar“

Izdaja:

Družba sv. Petra Klaverja  
Ljubljana

# „Odmev iz Afrike“

izhaja v slovenskem, hrvaškem, poljskem, češkem, nemškem, ogrskem, italijanskem, francoskem, angleškem in španskem jeziku. Blagoslovljen po papežih Piju X., Benediktu XV. in Piju XI. Stane za vse leto v slovenski izdaji 10 Din, 7 L, 60 am. cts., 2·50 Š; s priložo „Klaverjev koledar“ 15 Din, 9·20 L, 80 am. cts., 3·10 Š. — Naročila in milodare naslavljajte, prosimo, na:

**DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA**  
**LJUBLJANA, Metelkova ul. 1.**

Za Julijsko Benečijo: Rim (23), via del' Olmata 16.

Za Avstrijo: Salzburg, „Claverianum“.

---

VSEBINA: Šolsko vprašanje v Swazilandiji. — Avto v misijonskih deželah. — Kobilice v Vzh. Afriki. — Polom, kot da je trčilo sto vlakov. — Verski pogum in pogumna vdanost katehistova. — Kakšno veselje napravi pošiljatev ljubih dobrotnikov. — Dar vdove. — Sužnost v Okawangji. — Uslišane molitve.

---

## MILIM DOBROTNIKOM,

*ki so tako velikodušno prispevali za uboge stradajoče v Afriki, se tem potom vsem skupaj in vsakemu posebej najpristrčneje zahvaljujemo! Tisočkrat Bog plačaj vsak dinar! in sv. Anton Padov. naj Vam pomaga v vseh Vaših potrebah!*

*Izkaz darov bomo objavili v prihodnji številki.*

## VSE LJUBE DOBROTNIKE,

kateri nam pošiljajo za sv. maše, ki naj bi se brale v misijonih, lepo prosimo, **da ne pošljejo pod 30 Din**, ker sicer ni misijonom nobena miloščina, pač pa napravlja mnogim misijonarjem še skrbi. — Tudi prosimo, da pišete, v kateri namen naj se opravi sv. maša: za žive ali za mrtve in koliko sv. maš naj se opravi. Nekateri nam pošljejo tako nizke stipendije, da bi jih poslali le s težkim srcem misijonarjem, ker bi jim s tem ne storili **nobene podpore**, pač pa le skrbi, kako si bodo s tem denarjem oskrbeli vse potrebno za sv. mašo.

## Zahvale z darovi so dospele:

V čast presvetemu Srcu Jezusovemu in Marijinemu, Materi B. dobrega Sveta, sv. Jozefu, sv. Antonu, škofa Slomšku in Mariji Tereziji Ledóchowski in drugim patronom.



Sirote iz Adis-Abeba v šoli

## Šolsko vprašanje v Swazilandiji.

Piše P. Konstantin, servit Sv. Jožefa-misijona v Bremers-dorp-u, (Južna Afrika).

Srčna hvala za dar, ki mi ga obetate poslati: 20 izvodov „Short Catechism of Church History“ (Kratek obris cerkvene zgodovine). V višjih šolskih razredih nam bo knjiga vrlo dobro služila.

Zdaj naj pa izpregovorim nekoliko o naših šolah, ki bi jih lahko imenoval jedro in središče apostolskega delovanja. V vsej prefekturi v Swazilandiji jih je 50, učencev pa nad tisoč.

V začetku preteklega leta smo imeli samo 5 šol, ki so bile odvisne od tukajšnjega misijona sv. Jožefa; učencev 100, Zdaj jih je že 14 s 300 zamorčki. Zadnja, ki smo jo ustanovili, je „Regina coeli“, 50 km južno od sv. Jožefa. Vprašal bo kdo: Čemu toliko šol za tako malo otrok? Za to je več razlogov. Mnogo zamorcev je še svojeglavnih in se boje šole. Potem: zamorci bivajo raztreseno okrog; in velike razdalje zahtevajo več središč. In naposled: ako bi mi ne ustanavljali šol, bi jih pa protestanti. Na raznih krajih so že poskušali protestanti, da bi nas pregnali; tako v misijonu Presv. Srca, v Sv. Peregrinu in Regina coeli. Na drugih krajih so pa prav pred pragom naših šol sezidali svoje, da bi zamorčke iztrgali iz naročja sv. Cerkve.

Ali bodo to dosegli? Bomo videli. Ako se nam posreči, da obdržimo svoje šole in na tej višini in v dobrem stanju, naj protestanti vabijo in straše kolikor jim drago; njih prizadevenja se bodo izmaličila. Ako pa ne bomo imeli denarja za plačevanje učiteljev in za primerna poslopja, nas bodo protestanti gotovo prekosili. Potem bomo prisiljeni mi, da se umaknemo, kar bi bila neizmera škoda, ker so te začetne šole res seme naših kristjanov. Zamorci so se že navadili pošiljati svoje otroke v naše šole. Vsako nedeljo pridejo poslušat tudi odrasli, ki se uče z otroci vred molitev in sv. pesmi. Iz teh šol sejemo nove ideje in nova prepričanja. Iz njih bo izšlo novo življenje, ker bodo pagani tukaj stalno in tiho pili roso božje milosti, ki jih bo nekega dne prerodila v kristjane. Potem upamo, da bo tam, kjer danes še stoji borna koča, stala lepa hiša za učitelja in katehista. Tu sem bodo kristjani radi zahajali in polagoma bodo okrog teh središč zrastle hišice vaščanov z božjo njivo v središču: torej res prave krščanske vasi.

Toda žal, še daleč smo od tega zaželjenega cilja. Saj le s trudom in težavo plačujemo svoje učitelje; za šole pa nam služijo male koče, postavljene iz lat in slame ter z blatom ometane. Trikrat sem že to leto moral odbiti ljudem prošnjo, ki so želeli novih šol, ker nisem imel niti dovolj sredstev, da bi obdržal že obstoječe. Kaj pa je bila posledica tega? Protestanti so se naselili kot zmagovalci tam, kjer je bil katoliški misijonar že mnogo duš pridobil za Kristusa. Kakšna bridkost se seli v naše duše, ko vidimo svojo nezmožnost, da bi si mogli preskrbeti materialnih dobrin v dosego nadnaravnih in ker se nam vedno v obraz reži prazna denarnica.

### Avto v misijonskih deželah.

Zadnjič je prejelo uredništvo „Odmeva“ pismo nekega misijonskega prijatelja, da naj ga odda nekemu misijonarju. V pismu piše, da naj misijonarja opozorimo, da je nevarno voziti se z motorjem in da si lahko človek zlomi vrat; zato da je bolje, da si preskrbi avto. — Seveda — je pripomnil — avto stane zelo mnogo in treba si je preskrbeti tudi šoferja; vsled česar je zopet bolje imeti motorno kolo.

Kaj naj odgovori misijonar na ta dobrohotni, a nekoliko nejasni nasvet? Pritrdil bo obojemu in rekel: „Motorno kolo ni le nevarno, ampak pri dolgi vožnji tudi zelo utrudljivo, zato se ga misijonar poslužuje le iz ljubezni do Boga, da more v kratkem času obiskati več misijonov in na več krajih učiti Evangelij. Ker je že motor tako drag, kako naj si upa misliti na avto? . . . Potreboval bi ga pa zelo, že zato, ker mnogo mirneje vozi in more seboj vzeti še katehista ali mašnega strežnika in še drugih predmetov, ki jih potrebuje na postajah, kamor se pelje.

Vsak apostolski vikar in prefekt bi pravzaprav moral imeti avto, ki bi bil na razpolago ne le njemu, ampak vsem njegovim misijonarjem. Vsled pomanjkanja sredstev pa za sedaj še ni misliti na to. Zato mora marsikak postaran misijonski škof peš prehoditi dolga pota na svojih službenih obiskih.

Zakaj vse to pišemo? Ker je to, kar smo povedali, lep dokaz za apostolsko vnemo misijonarja, pa ne za našo vnemo, to se pravi: za nas katoličane, ki nas je toliko na svetu. Zato pa upamo, da bo z božjo pomočjo zgornji nasvet komu dal pobudo, da se odloči za pogumno in velikušno darilo . . .

Ali bi ne bila čast za marsikako župnijo, kongregacijo, zavod, da bi omislil avto za kakega apostolskega vikarja ali pretakta? Koristi in sad takega dela bi bil silno velik. Mesto da bi misijonar hodil 4 dni peš ali 2 dni z vozom, bi mogel v par urah priti na svoje mesto, in mesto da bi na enem kraju delil sv. zakramente, bi jih mogel na štirih, petih, desetih. Kako bi s tem rastla čast božja in se množilo izveličanje duš!

Kako često služi v civiliziranih deželah avto grehu! Ali nas ne bo priganjala ljubezen do Boga, da mu zadostujemo tudi v tej smeri!?

Premnogo afriških misijonarjev prosi za motorna kolesa, kolesa in avto. Zložimo v ta namen dar ali napravimo zbirko v krogu svojih znancev!

Pojdimo na delo!

Preskrbimo misijonarjem takorekoč peroti; pospešimo jim korake pri oznanjevanju Evangelija — ljubi Bog nam bo zato tudi dal perotnice, ki nas bodo visoko dvigale, že sedaj v življenju nad vse zemeljsko; vso večnost pa nas bodo držale v večnih višavah blizu Boga Odrešenika, ki je ljubil duše tako, da je zanje prelil svojo dragoceno kri!

### Opomba uredništva.

Ker so že večkrat velikodušni misijonski prijatelji hoteli darovati lastno kolo, motor ali avto, naj tu takoj pripomnimo, da bi pošiljatev in carina izredno mnogo stala; zato bi se ne izplačalo pošiljati v tako daljavo. Celo kolesa in motorje priznanih tvrdk, ki so v dobrem stanju, ni mogoče vselej spraviti na misijonska mesta. Treba se je ozirati na krajevno okolico (kamenite ceste, gorati kraji, puščave), na to, če bo mogoče dobiti nadomestnih delov v dotični državi itd. Zato so darovi v denarju v ta namen bolj primerni.

### Kobilice v Vzh. Afriki.

Misijonska sestra Ferdinanda piše o tem iz Nyeri Družbi sv. Petra Klaverja: „Pomanjkanje dežja, zlasti pa tropi kobilic, ki so se vsuli preko vse okolice, so povzročili slabo letino in potem lakoto. Živila so silno draga in vlada je prepovedala vsak izvoz; zato se žito ne sme prodajati na trgu. Obenem si prizadeva kako bi, če ne zatrla, vsaj zmanjšala neznansko število kobilic. Pripode se kakor oblak nad okolico in kjer se spuste ua tla, tam je potem vse uničeno. Le golo grmovje in prazne drevesne veje štrle v zrak. Žalosten pogled, podobno kot v Evropi v pozni jeseni.

Ubogi paganski zamorci se v nesreči zatekajo k malikom in žrtvujejo že itak pičlo čredo, meneč, da bo to odvrnilo kobilčjo nevarnost. Vsled vročine in pomanjkanja hrane se tuintam pojavlja kuga, ki zahteva obilno človeških žrtev. Tudi izmed naših kristjanov so se mnogi preselili iz te solzne doline v srečnejšo večnost. Le malo jih ozdravi po tej zavrtni bolezni. Dve vrsti kuge sta: bule in pljučna kuga; zlasti zadnja je nevarna, ker le malokdo ozdravi po njej.

### Polom, kot da je trčilo sto vlakov.

P. Spínello, misijonar Consolate (Bihawana).

Še mi je v spominu mučen vtis, ki sem ga imel pred dvema letoma, ko sem bral v „Odmevu“ poročilo apostolskega prefekta iz Kórhoge ... Sedaj je pa naš misijon v Bihawana doživel enako katastrofo, le da v manjšem obsegu.

Ljubka cerkvica, ki smo jo postavili s takim trdom in stroški, pri čemer nas je podpirala Družba sv. Petra Klaverja, je že 14 dni v razvalinah. Svečnica je bila za našo versko občino silno lep in svečan praznik. Bilo je ob koncu duhovnih vaj in dve sestri sta napravili večne zaobljube ter se obvezali za katoliški apostolat za vse življenje. Tisto popoldne bi moral biti v cerkvi blagoslov in je bilo na oltarju že vse pripravljeno v ta namen. Sestre so vse srečne pričakovale, kdaj se prične pobožnost,



Od ciklona porušena cerkev.

mi patri tudi. Nebo, ki je že ves mesec bilo krez vsakega oblaka, čeprav je bila deževna doba, se je proti poldnevu pooblačilo. Vsi smo bili veseli, ker smo komaj pričakovali blagodejnega dežja. Na zahodni strani so se oblaki vedno bolj gostili in temnili okolico. Mahoma nastane orkan z nalivom, kakršnega si v Evropi ne morete misliti. Potem zagrmi in nekaj se zruši, kot da je trčilo sto vlakov. Z verande smo videli le še pločevinasto streho, ki jo je vihar odtrgal raz cerkev in jo nesel po zraku. Vsa streha z ogrođjem vred je zletela po zraku, kot bi bila puh, in je

razbita obležala nekaj metrov proč od sesterske hiše. Navzlic viharju smo tekli proti cerkvi in obstali kakor onemeli ob strašnem prizoru. V odkrito cerkev je curkoma lilo. Krasen kip Brezmadežne, zadnji spomin na patre Benediktince, je ležal razbit na tleh. Ob padcu se je podrl tudi tabernakelj, ki je v njem bilo Najsvetejše. Slike, svečniki, ves altar je bil zasut od razvalin. V zakristiji je ležala zvrnjena omara, ki je služila za mašno obleko in cerkveno perilo. Vse je bilo pokrito s prahom in blatom, ki je skozi razpoke sililo v omaro. Duhovniki in sestre in kristjani, ki so v gručah prihiteli, so se trudili, da rešijo, kar se še da rešiti. Toda, kaj smo mogli storiti ob takem nalivu?

To je največja nesreča, ki me je zadela zadnjih 10 let mojega misijonskega delovanja. Moram priznati, da me je zelo potrlo. Za to ljubko cerkvico sem se trudil 4 leta; trkal sem na dobra srca usmiljenih ljudi in tudi moji kristjani so mi vneto pomagali. Bili so ponosni na stavbo, pri kateri so sodelovali sami. Zdaj pa je bilo vse skupaj kup razvalin. Že 14 dni imamo službo božjo v prejšnji šoli. To je prava betlehemska votlina, gola in temna in še majhna povrhu, tako da moji kristjani niti ob delavnikih ne dobijo vsi prostora v njej. Zdaj se začenja deževni čas in srce se mi krči, ako le pomislim na to. Bojim se, da se bo porušilo tudi zidovje, ker ga ne moremo takoj pokriti in popraviti.

Ljubi prijatelji in dobrotniki! Bog sam Vas prosi, da pomagate popraviti njegovo stanovanje. Mojih 160 kristjanov Vas prosi za pomoč. Jaz ubogi misijonar stegujem roko za pomoč, ko vidim delo dolgih let v razvalinah. Za vse tiste dobre duše, ki nam bodo pomagale, bomo molili in jim bomo večno hvaležni.

---

### Verski pogum in pogumna udanost katehistova.

Iz pisma P. Falgurette D. J.

Večina naših katehistov ima velik vpliv na svoje sorojake, to pa zlasti vsled gorečnosti in neomadeževanega življenja in verskega poguma. Naj povem za to zgled o 30 letnem katehistu-učitelju Lorencu v Moramango.



V novembru sta zbolela dva njegovih otrok. Starejši je bil star 8 let in je zadnje čase vedno govoril, da hoče stopiti v bogoslovje in postati duhovnik. „Al, sem zvedel, ko sem se vrnil, da je ta pridni deček umrl v bolnici. Pisal sem očetu Lorencu, mu izrazil svoje sožalje in obljubil, da kmalu pridem in blagoslovim grob umrlega Janeza Krstnika. Lorenc mi je na to takole odpisal:

„Moj oče, zahvalim se Ti. Ljubi Bog že ve, kaj dela. Ta preizkušnja bo gotovo koristna meni in mojemu otroku. Otrok je bil pobožen in čist. Sedaj bo v nebesih moj priprošnjik. Pridi kmalu!“

Lorenc je bil sam pripravil svojega otroka na smrt.

Pričujoči kristjani so bili zelo ginjeni vsled njegove mirne udanosti v božjo voljo.

„Otrok moj, zelo si bolan, a ne žaluj, ker se bo treba ločiti od očeta in matere.“ Tako ga je opominjal. In potem zopet: „Otrok moj, pripravi se. V nekaj trenutkih boš v nebesih gledal Boga in Devico Marijo.“

Otrok je imel tako lep pogreb, da ga v Moramango še nihče ni imel takega. Za pogrebom so šli celo protestanti.

Ko sem kmalu potem obiskal v družbi z Lorencom otrokov grob, mi je povedal Lorenc, da je od onega dne, ko je spoznal, da je otrokova bolezen nevarna, vsak dan takole molil: „O Bog, ako bi imel ta otrok postati dober mašnik ali vsaj dober kristjan, ozdravi mi ga. Ako ne, vzemi ga sedaj k sebi.“

Take besede pričajo, da je vera pognala globoke korenine v srcih naših Malgašev, čeprav so nekateri nasprotnega mnenja in pravijo, da je čas in trud pri njih izgubljen.

Mi bi še mnogo več dosegli in verske nauke še globlje zasadili v srca domačinov, toda nam žal, manjka delavcev in pomočnikov; zato naše prizadevanje le prepogosto ostane na pol pota in ne dosežemo toliko kot bi radi.

Pravkar prihajam z 6 dnevnega potovanja. Bil sem v 6 krščanskih občinah, kjer že po več mesecev ni bilo duhovnika in sv. maše. Hotel sem dati ljudem priliko, da bi v januarju ponovno pristopili k sv. obhajilu. Vsega skupaj sem obhajal 950 ljudi in zvezal 8 zakonov. O da da bi pač dobili pomočnikov! Sedaj zidamo veliki seminar. Gospod budi poklice! Upajmo, da bo cerkev na Madagaskarju še zelo napredovala.

## Kakšno veselje napravi pošiljatev ljubih dobrotnikov.

O tem piše sestra Kanuta, kongregacije Presv. Krvi, zelo obširno glavni voditeljici Klaverjeve družbe:

Konec junija je prišlo priporočeno pismo iz Rima. V prijetnem pričakovanju sem ga odprla in najprej je prišla na dan podobica sv. Antona; dobro znamenje. Oko mi je brzelo preko črk in sestra zakristanka se je čudila ob navedbi števil. Ko smo brali: 25 ducatov rožnih vencev, 300 svetinjic itd. — smo mislili, da je to pravopisna napaka, (pa ni bila.) Ob šivalnih potrebščinah je vzdikala sestra: „Hvala Bogu.“ Ob „žitni kavi“ so se nam že naprej sline cedile.

Čez nekaj dni smo dobili tudi od ladjinega načelnika poročilo. Ker so bili papirji vsi v redu, sledil je tudi zaboj kmalu. „Kaj bo neki lepega in dragocenega v zaboju?“ smo se vpraševali. Potem je bilo treba premagati radovednost, zato, da bodo ob svojem času mogli biti otroci tem prijetneje presenečeni. Najprej smo odvili slike in podobe. Vse so bile nepoškodovane, razen enega angela, ki je bil spodaj nekoliko odkrušen. Najbrž so bili na mitnici odprli zaboj, potem pa bolj slabo nazaj zavili in zabili. Prva podoba, ki je prišla na dan, je bila sv. Terezija, ki smo jo pobožno poljubili. Ena sestra jo je takoj pograbila in jo nesla v sestersko kapelo. Podoba Jezusovega Srca je bila odmenjena za šolo, druge podobe smo postavili na mizo in otroci so skakljali pred njimi liki zajčkom.

Drugo je bilo treba skriti pred otroci, kakor na pr.: podobice, molke, svetinje, šivalno pripravo, ker take reči navadno delimo na dan sv. krsta, sv. obhajilo ali godu. Največ podob bomo poslali v zunanje šole, ki morajo služiti za cerkve in kapele. Zakonskim ne moreš napraviti večjega veselja, kot če jim podariš podobo za v kot izbe, da zvečer molijo pred njo. Kadar mlada mati prinese otroka h krstu, pričakuje seveda tudi kako darilo: svetinjo ali čepico, za kar se zahvali tiho, a solznih oči. Čez nekaj časa pride do besed in potem povabi tudi druge, da se zahvaljujejo v njenem imenu. Kakšno plačilo bodo prejeli tisti, ki z darovi omogočijo, da se more zamorcem napraviti tako veselje! Kakšno obleko bo nekoč dal Jezus tistim, ki ga preskrbijo sedaj z mašno obleko. Koliko blagih duš si je pritrvalo pri jedi in pijači, da so zbrale skupaj tako lepe darove; niso ljubile le v besedi ampak v dejanju. Njih

tolažba bodi: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli!“

Zagotavljamo Vas, ljuba gospa grofica, da bomo vedno molili za Vas in drage dobrotnike, ker ste pripomogli z darovi k širjenju vere. Drugo naj Vam povrne ljubi Bog!

Darovi za misijone se vedno radi sprejemajo pri Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Metelkova ul. 1.



### Dar vdove.

V neko podružnico Klaverjeve družbe je nedavno prišla gospa, silno žalostna in njena hčerka jo je spremljevala. Gospa je razvila ginjena papirnat zavitek in vzela ven zlato uro z verižico. Rekla je: „To mi je drag spomin po mojem možu. Dobil je to uro kot priznanje za zvesto delo, ko je 25 let služil svojemu gospodarju. Po njegovi smrti je bila last mojega sina. Tudi ta je pred kratkim umrl. Ne bi rada videla, da pride ta spomin v tuje roke. Želim, da se zlato stopi in porabi za izdelavo ciborija.“ Pomožna misijonarka je bila ginjena in je obljubila, da bo povprašala na merodajnem mestu, če bo množina zlata zadostovala in koliko bo stala predelava. Čez nekaj dni je blaga dobrotnica zopet prišla in je zvedela, da name-rava zlatar napraviti ciborij za 250 sv. hostij. To se ji je zdelo mnogo premalo. Rekla je: „Vedno se bere, da misijonarji potrebujejo velikih ciborijev. Jaz bi želela, da bi obsegal 1000 sv. hostij. Zato bom dodala, kar še manjka.“ Koliko milosti bo ljubi Jezus podelil po teh sv. hostijah blagi dobrotnici in njenim umrlim sorodnikom!

## ob obedi sim Sužnost na Okawangi.

Izpregovorimo besedo o suženjstvu. Govorim le o suženjstvu, kakršno je na Okawangi. Pred vsem prosim naklonjenega čitatelja, da ne misli na suženjske semnje, koder prodajajo te nesrečne ljudi. Tudi tukajšnji sužnji niso vklenjeni niti podnevi, niti ponoči. Sužnji hodijo prosto in neovirano okrog kakor drugi ljudje in tudi sicer ne nosijo nobenega znaka, ki bi jih izdajal za take. Ali pa ne uidejo? bo marsikdo začuden vprašal. Ne, bilo bi jim težko uteči, da tudi ujeli bi jih lahko. Lastnik pobeglega sužnja je v kratkem času obveščen, kje da se nahaja in napne vse sile, da ga dobi nazaj. Ne bi rad občutil tistih udarcev, ki jih je tak suženj potem deležen. Le strah zadržuje sužnje. Ta strah je tako velik, da se ne čutijo varne pred nasiljem svojih gospodarjev niti pod močnim varstvom angleške policije, ako bi se nanjo obrnili, da bi dobili svobodo.

Kako torej more zamorec suženj postati? Odgovor: Na dva načina; po rojstvu ali po kakem dolgu, ki ga ne more plačati. Mnogo otrok se rodi kot sužnji, če je namreč mati bila sužnja. Če je samo oče suženj, potem so otroci prosti po tukajšnjem ljudskem naziranju, da so otroci samo materini in ne tudi očetovi. Suženj nima lastnine; vse kar slučajno zasluži mora dati svojemu gospodarju. Rojeni sužnji so nesrečna bitja. Že v zgodnji mladosti se navadijo na pomanjkanje, ki jih potem kot pošast spremlja skozi vse življenje. Ti otroci so vsled slabe hrane navadno suhi in slabotni. Ko nekoliko odrastejo, se naučijo izmed vseh razvad najprej krasti.

Ako vsled slabe letine žito slabo obrodi, se izseli mnogo družin v bližnje gozdove ter živijo kakor bušmani od jagod in podobnih sadežev. V kratkem so grmi in gozdi v bližini vasi in njiv obrani, potem pa hajdi dalje v deželo bušmanov. Izprva je morda tako gozno življenje zanimivo, dokler namreč ni daleč do vode. Ko pa se bolj oddaljijo od rek in studencev in je hoja težavna, se boljši ljudje vrnejo domov in jim morajo njih sužnji nositi sadeže v košarah domov. Revnejši pa ostanejo v gozdu in se zadovoljijo z napol ali pa čisto smrdečo deževnico, ki jo se-sajo po travnatih bilkah iz votlin gnjilih debel. Tam ostanejo dotlej, da jih pomlad kliče na poljsko delo domov. „Pomlad“ se v Okawangi imenuje suha, vroča doba od septembra do začetka decembra. Ti meseci so ob lakoti najhujši;

kajti kaj je v življenju hujšega kot delati, a ne imeti kaj jesti? Kar jim često služi za hrano, se ne da z besedami izraziti. Često naberejo koščice gozdnih sadežev, ki so že več mesecev ležale na gnoju, jih zdrobijo, postavijo za eno noč v vodo, da grdobijo „ven potegne“ in jih drugo jutro povžijejo. Ta zmes sicer napolni lačni želodec, a nima nikake redilne moči. Če že torej otroci sploh ob taki slabi



**Bogata žena s svojimi sužnji-sluzabniki.**

letini mnogo trpe, kaj šele otroci sužnjev. Ti živijo skoro izključno le od koščic sadežev; kajti mati nikakor ne more znositi toliko skupaj, da bi bili od tega siti nje gospodarji in otroci. Taka žena dobi kvečjemu dva ali tri prgišča sadežev iz velikega polnega koša, ki ga je prinesla iz gozda domov. Potem pa naj gleda, kako bodo od tega siti ona in otroci. Navadno ti otroci naberejo tudi koščice, ki so jih

njih gospodarji zmetali iz ust, ako jim jih ti velikodušno prepustijo. Kdo bi mogel pogledati te sestradane otroke brez sočutja in usmiljenja? Na tankih nožicah čepi neznanško debel trebuh, ki je napolnjen le z jedrci. Ker želodec te jedrce prebavi in izloči šele v 5 dneh, boš, dragi čitatelj, lahko razumel nasprotna čustva prenapolnjenega a vseeno lačnega želodca pri takem otroku. Tudi razumeš, zakaj potem taki otroci vedno stikajo pri svojem gospodarju ali pri sosedu, da bi dobili kaj jesti, kar jim donese najhujše kazni, često celo smrt. Zamorec nima srca in ne pozna usmiljenja s svojim trpečim sobratom.

Otroke prostih staršev, ako so jih zasačili pri kraji, v najboljšem slučaju neusmiljeno pretepo ali jih pridrže takoj za sužnje. Ako se starši teh nesrečnih otrok obrnejo na poglavarja, jih ta nikdar ne zasliši, kajti ta gospod sam nima čistih rok. Vsako leto izgubi na ta način nekaj otrok svojo prostost. Lani sta vzeli dve lačni deklici od 15 do 16 let vsaka po eno bučo iz vrta nekega moža, ki je tudi sam bil suženj. Obe buči sta bili vredni kvečjemu 12 Din. Pa je naredil neusmiljeni suženj s tema dvema otrokoma prav tako, kakor njegov neusmiljeni drug v Evangeliju: ker otroka nista mogla plačati in starši tudi ne, je otroka še isti dan prodal za dve kravi. Kakor hitro sem to zvedel, sem šel takoj h poglavarju in sem zahteval po njegovem posredovanju, da izpuste otroka takoj, ker sicer bom ob prvi priliki slučaj javil angleški policiji. To je izdalo. Drugi dan sta deklici prišli v misijon in se mi zahvalili, da sem jima izposloval prostost. Pred nekaj leti sem nekemu gospodarju sužnjev ponudil kravo, da osvobodi neko družino. Rezultat pogajanj je bil ta, da je zahteval dve kravi za vsakega člana družine. Seveda nesramne cene nisem zmoget. Drugi pot sem ponudil kravo, da bi izposloval prostost dečku 14 let. „Niti za 10 krav ga ne dam,“ je bil odgovor.

Tako, dragi moji čitatelji, se godi otrokom v Okawangi. Porabil sem nekaj prostih in neprostih ur, da sem podal bralcem tega lista malo sliko o življenju zamorčkov. Zdaj pa prosim vsakega bralca, da mi moj trud poplača s tem: naj bo navzoč pri eni sv. maši ter prosi, da mi Bog dodeli milost, da morem biti vsem tukajšnjim zamorskim otrokom posrednik njih večnega izveličanja.

## Uslišane molitve na priprošnje ustanoviteljice Klaverjeve družbe, grofice Marije Terezije Ledóchowske.

Imeli smo zakrknjenega bolnika, ki ni hotel nič slišati o sv. veri in o tem, da bi se dal prevideti. Kakor smo ga nagovarjali, vse je bilo zaman. Gosp. župnik je menil, da mož nima vere. Drugi dan potem, ko ga je bil župnik obiskal, je pa bolnik že dovolil, da gredo po duhovnika. In res: ves skesan se je spovedal in prejel sv. popotnico; tretji dan pa je umrl ves udan v božjo voljo. Sestra je bila položila svetinjo pokojne Terezije pod njegovo zglavo, ne da bi bilbolnik to vedel. Obljubili smo 50 Din za misijone in da stvar objavimo, ne da bi navedli ime in kraj.

Gospod I. V. se je bil zamotal v neko tožbo in vse je kazalo, da bo popolno na uničen. Mnogo advokatov mu je izjavilo, da je proces zanj izgubljen; le na pritisk toženca, ki je bil prepričan, da je pravica na njegovi strani, so zagovorniki sprejeli zadevo, a brez svoje odgovornosti. Gospod V. se je obrnil v svojem obupnem položaju na ustanoviteljico Klaverjeve družbe in obljubil, da bo dal za misijone dar, ako se zadeva izteče srečno. In takoj je poslal 500 Din. Pred sodbo je gosp. V. branil svoje pravice in sam piše o tem: »Kot laik sem govoril tako stokovnjaško in prepričevalno, da nič ne dvomim, da mi je višja sila vodila besedo tako gladko, da so nasprotniki kar onemeli...« In res, vse se je pri glavni razpravi obrnilo v korist gospoda V. Sam piše dalje: »Moji nasprotniki so bili docela poraženi... Res: sam Bog je govoril po ustih sodnika na priprošnje blagopokojne grofice Marije Terezije... Moje zaupanje do Vaše ustanoviteljice je brezmejno; saj je bilo nemogoče, da bi me po nedolžnem pripravili ob denar in imetje, ko sem bil vendar v dobri pravici in vesti... Moj nasprotnik mi ima izplačati 1.500 Din stroškov. Takoj ko znesek prejmem, ga bom poslal na Vaš naslov. Z današnjo pošto pošiljam 530 Din; to je znesek, ki ga tirjajo moji zagovorniki. Obrnite ta znesek v čast Mariji Tereziji za misijone, kakor smatrate za najbolje... Jaz bi rad povedal vsemu svetu, kakšne posebne pomoči sem bil deležen.« I. V.

»50 Din za odkup pogankega otroka iz hvaležnosti za uslišanje v neki zadevi, ki me je mučila težko 25 let. T. V. učiteljica.

»V težki bolezni sem si naročila svetinjo grofice Marije Terezije Ledóchowske in takoj prvi dan se je obrnilo na bolje. Po nekaj dneh sem mogla že opravljati stanovska dela. Zdravnik je konstatiral bolezen na ledvicah in na jetrih. Pošiljam obljubljeni dar, za enkrat 250 Din, za šolanje zamorskih duhovnikov.« K. R.

»O priprošnji grofice Ledóchowske je moja prijateljica ozdravela od trebušne bolezni brez operacije. Obljubila se 10 Din, ki jih prilagam.« Neimenovana,

»Zahvaljujem se in pošiljam obljubljeni dar 30 Din v čast Marije Terezije Ledóchowske za zadovoljivo zdravje moje ljube mamice. N. N.

»Zahvaljujem se M. T. Ledóchowski za dvakratno pomoč in darujem za misijone 40 Din.« F. J.

»Najprisrčneje se zahvaljujem grofici Mariji Tereziji Ledóchowski, ker mi je pomagala v neki težki zadevi. Z devetdnevnicco sem se obrnila do nje in obljubila objavo v »Odmevu« in dar 10 Din za

uboge zamorčke, kar tudi sedaj izpolnjujem. Priporočam se ji še nadalje da mi pomaga v vseh dušnih in telesnih nevarnostih.◀

M. Z. St. Jur pod Kumom.

◀V zahvalo M. Ter. Ledóchowski 30 Din.◀ — N. N. Ljubljana.  
 ▶Zahvaljujem se blagopokorni grofici Mar. Ter. Ledóchowski za zdravje in pošiljam mal dar.◀ N. N.  
 ▶Pošiljam v čast Mar. Tereziji 10 Din.◀ M. H. Loka.

**Priporočila:** Priporočam se grofici Ledóchowski za zdravje in pomoč v važnih zadevah. N. N. —▶Prosim Mar. Ter. Ledóchowski za pomoč v neki težki družinski zadevi in darujem 50 Din za stradaljoče v Afriki.◀ N. N.

▶Pošiljam 20 Din za Afriške misijone in se zaupajoč priporočam za pomoč sv. Antonu in grof. Ter. Ledóchowski v neki težki zadevi.◀ Fr. St.

**Opomba uredništva:** V polnem soglasju z odloki Urbana VIII. izjavljamo, da vsako posamezno in vse skupaj, kar je zgoraj rečeno o „čudežnem“ in podobnem, podvržemo brez pridržka razsodbi svete Cerkve. Oznake kakor „blažen“ in „svet“, v kolikor se nanašajo na umrle, o katerih čednostnem življenju sv. Cerkev še ni razsodila, nimajo namena, da bi na kak način prehitvale razsodbo apostolske stolice.

## Kratka misijonska poročila.

**Msgr. Huys**, pomožni škof v Zg. Kongo: „Za hrupo je umrlo mnogo kristjanov v tem kraju. K sreči so bili vsi prevideni s svetimi zakramenti; kar je duhovniku v veliko tolažbo. Pagani pa so bili pred smrtjo še krščeni.“

**Msgr. Keiling**, Cubango: „Včeraj sem prejel pismo od prednice v Cacondi, ki mi v njem piše o naših sestrah-domačinkah. Sedaj jih je 7 z obljubo, 3 novinke in 5 postulantinj. Prednico skrbi, kako jih bo oblekla in preživila, kajti blagajna prefekture je čisto izpraznjena, odkar smo bili otvorili dve novi postaji. Zelo priporočam te dobre sestre v podporo blagim dobrotnikom Klaverjeve družbe.“

**Msgr. Meysing**, apostolski vikar v Kimberley, 26. aprila 1929: „Naša šola za katehiste v Taungsu je v dobrih rokah, tako da bodo katehisti res dobro izobraženi. Dozdaj so le 4. Eden, ki je že dolgo prej hodil v šolo, je sedaj

nastavljen na neki zunanji postaji, kjer zelo dobro deluje. Kmalu bosta prišla še dva in potem v par tednih še zopet dva. Žal da nam manjka sredstev, da bi mogli sprejeti še več teh zvestih pomočnikov. Često zapuste možje dobra mesta, da se posvetijo temu bogoljubnemu poklicu; kar je zlasti velika žrtev, ako imajo številno družino. Ne smemo pustiti, da bi ti dobri ljudje stradali, ker imajo velik vpliv na svoje rojake; moramo jih dobro plačati. Zato zopet prosim: podpirajte nas, da moremo vzdržati šole za katehiste še v prihodnje.“

**P. Laugel**, Cubango v Angoli: „Že 20 let obdelujem v tem oddaljenem kraju vinograd Gospodov. Zdi se, kot da namerava Bog izmed tukajšnjega ljudstva Mbundu pridobiti si mnogo kristjanov. Žetev je obilna, delavcev manjka. Sam moram biti v misijonu, ki po uradni statistiki šteje 60.000 duš. Imam pa lep



generalni štab 150 katehistov, ki so mi navzlic mali plači zelo udani. Tem svojim pomočnikom se imam zahvaliti, da sem mogel preteklo leto krstiti 5.293 ljudi, med temi 1.240 odraslih. Prvih obhajil je bilo 1.600, zakonov se je sklenilo 243, v zunanjih solah pa je bilo 10.000 vsakdanjih obhajil. Ker ne morem vsako teh šol obiskati, jih skličem po več skupaj v večje središče. Na dan krsta dobi vsak odraščeni rožni venec in škapulirsko svetinjo, ker taka je bila navada doslej. Zaupam na božjo previdnost, da bo tudi v prihodnje moglo tako biti; zato sem svojim neofitom ta darila že vnaprej obljubil. Ali bi se ne dobilo nekaj dobrih ljudi, ki bi darovali nekaj rožnih vencev in svetinj revnemu misijonarju v Cacando, da jih porabi v zgornji namen?"

**P. Howell**, Južna Nigerija: „Nedavno sem Vam bil opisal

revščino našega najnovejšega vzgojevališča, ki smo ga ustanovili v tem zapuščenem kraju Nigerije za izobraževanje katehistov. Začeli smo izpreobračati neko mogočno in številno plemo Munhis, ki dosedaj še ni videlo katoliškega misijonarja, pač pa je bilo zelo pod vplivom mohamedanstva. Naš misijon si je stavil nalogo, da ta rod pridobi za krščanstvo. Rajni papež Benedikt XV. je bil že poslal temu rodu svoj blagoslov; vendar smo sedaj vsled pomanjkanja denarnih sredstev šele v prvih začetkih. Tudi naše vzgojevališče bo usahnilo, ako ne dobimo hitre denarne pomoči. Obračam se na Vašo družbo s prošnjo: „Pomagajte nam, da vzdržimo misijon, ki toliko obeta. Kmalu bo prepozno, ker bo v kratkem holandska reformna cerkev začela zidati šole v tem južnem kraju Nigerije, da pridobi Munhi.“

## S čim naj podpiramo misijone?

Kdor želi dati krstno ime kakemu zamorskemu otroku, naj nam pošlje kot krstno darilo najmanj 90 Din. — (Za odkup sužnja pa najmanj 180 Din.) Ta vsota seveda ni za krstni obred, ampak za vzgojevanje dotičnega otroka, kajti navadno morajo misijonarji od krstnega dneva naprej zanj skrbeti. Misijonar mora plačati, oziroma vzdrževati ubogega katehista, kateri išče in krsti umirajoče otroke, ali mu prinese uboge otročiče, katere brezvestni starši pomečejo v grmovje, bodisi ker so dvojčki ali pa ker jim zobje ne rastejo prav, kjer jih potem živali raztrgajo ali pa mravlje pojedjo.

Misijonar mora včasih tudi že pred sv. krstom skrbeti za otroka, ga poučevati in mu večkrat dati tudi košček obleke, ker so večinoma zamorci tako revni da nimajo nič.

In odkod naj bi ubogi misijonarji ta sredstva dobili, ako ne bodo tisti, ki bi radi dali otrokom krstna imena, poslali majhno vsoto za vzgojevanje otrok. — Od tistih

pa, ki ne morejo to zgoraj omenjeno vsoto izplačati, v zamemo radi manjše zneske kot prispevke za botrinski dar. Ali te zneske pa prepustimo velečastitim misijonarjem kot darilo za vzgojevanje otroka in v takih slučajih nam je nemogoče dalje o njih poročati.

**Svete maše.** Propaganda za razširjanje vere je podelila Klaverjevi družbi pravico sprejemati darove za sv. maše ter jih pošiljati v Afriko č. misijonarjem. Da se pa z njimi res kaj pomaga misijonom, ne smejo biti darovi premajhni in naj bi ne znašali vsaj spod 30 Din. Vzemite v poštev, da so misijonarji v Afriki revni in da morajo vse, kar se rabi pri sv. maši, dobiti večinoma iz Evrope, kot sveče itd.

**Kruh sv. Antona.** Družba sv. Petra Klaverja bi rada pomagala največjim revežem v Afriki. Uvedla je zato „Kruh sv. Antona“. To se pravi tako-le: ako je kdo v zadregi, naj obljubi sv. Antonu Pad. kak primeren dar za uboge zamorce. Ako ga bo sv. Anton uslišal in mu pomagal, naj se dar doloži Klaverjevi družbi.

„Med bogoljubnimi deli najbogoljubnejše je, sodelovati za blagor neumrjočih duš!“

Sv. Dionizij.

## DUŠNA PREMIJA.

*V namen naših naročnikov in dobrotnikov opravijo afriški škofje in misijonarji letno 500 sv. maš.*

*Često me nekaj neodoljivo žene, da bi obhodil vse akademije Evrope in bi zaktical tem, ki goje bolj znanost nego ljubezen na vse grlo: „Koliko duš izgubljajo nebesa in se bodo pogubile po vaši krivdi“. (Sv. Frančišek Ksaverij.)*

## Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja pod navadnimi pogoji:

**3. aprila, na praznik sv. Benedikta „Zamorca“.**

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba v Rimu. Odgovorni urednik: prof. Watzl.  
Za tiskarno „Tiskovnega društva“ v Kranju: Jos. Linhart.



## Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone.

Klaverjeva družba obstoji iz verskega zavoda pobožnih oseb, zunanjih udov in pospeševalcev, ki podpirajo ude verskega zavoda sv. Petra Klaverja v njihovi delavnosti in jih dopolnjujejo.

Udje tega zavoda, sodalke sv. Petra Klaverja, se žrtvujejo za reševanje zamorskih duš. Sami ne gredo v Afriko v prepričanju, da je pomožno delo v Evropi, namreč pošiljanje potrebnih sredstev za izvrševanje apostolata pravitako potrebno, kakor direktno misijonsko delovanje. Njihovo delo je največ intelektualno in obstoji v urejevanju, korespondiranju, računanju itd. Seveda so za ta poklic najbolj sposobne gospodične z višjo izobrazbo in vzgojo. V omejenem številu se porabljajo tudi manj šolana dekleta za opravljanje domačih del, za ekspediranje časopisov, za dela v stavski sobi, v ekspediciji itd. Vsekakor poklic Klaverjeve sodalke ne ugaja tako fantaziji in čuvstvu kakor poklic misijonske sestre; je pa bogat na žrtvah in — trdno upamo — tudi bogat na zaslugah.

Ali je to mar kaj malega, s tihim delovanjem v uredniški sobi, pri pisalni mizi, v ekspediciji spravljati sredstva skupaj, da morejo duhovniki, misijonarji izvrševati svojo duhovno službo v Afriki?

Ali ni v gotovem pogledu celo večje delo, vzdrževati duhovnike v Afriki, kot pa sama, kot misijonska sestra, tja hiteti? Ali dobrotnike navduševati, ki potem nase vzamejo oskrbo zamorskih seminaristov? Ali slednjič staviti in tiskati knjige, evangelije, katekizme, ki prinašajo celim rodovom v Afriki luč vere? . . .

Da bi le mnoge dobile ta apostolski poklic kot „pomožna misijonarka“ od Boga in potem tudi božjemu klicu hitro in energično sledile! Bog daje večsah poklic samo v eni uri in potem ne več!

(„Pomoč za Afriko“, govor gr. M. T. Ledóchowske.)



## Razširjajte kraljestvo Kristusovo

v Afriki s tem, da prispevate k nabavi verskih knjig v jeziku afriških domačinov. V ta namen deluje „Ustanova afriškega tiska“, ki jo je vpeljala Družba sv. Petra Klaverja. Lahko pristopite kot:

- redni ud s primernim zneskom, Din 15,—,
- podporni ud s primernim zneskom, Din 60,—,
- dosmrtni ud z enkratnim zneskom, Din 1.200,—,
- ustanovitelj z enkratnim zneskom, Din 20 000,— (ki se morejo plačevati tudi v obrokih).

Prijave in darove sprejema Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Metelkova 1.

### PODPIRAJMO ČRNE KATEHISTE.

Podpiranje črnih katehistov (katehetov, učiteljev) je neprecenljive važnosti, in sicer zato:

1. ker delajo za razširjanje kraljestva božjega in morejo rešiti mnogo duš;
2. ker morajo nadomeščati misijonarje, ki jih je misijonom ugrabila vojna;
3. da izprosimo od Boga duhovniških poklicev za domovino;
4. da se na ta način udeležimo uspehov, pa tudi nebeškega plačila misijonarjev;
5. da se nam (s posinovljenjem) morda izpolni srčna želja, imeti sina ali brata učitelja ali misijonarja.

Kdor želi posinoviti črnega katehista, naj pošlje vsako leto Klaverjevi družbi 1.500 Din za njegovo prehrano. A sprejme se hvaležno vsak, tudi najmanjši dar v ta namen.

### VAŽNO!

Vijudno prosimo vse naše naročnike, ki spremenijo svoj naslov, ali pa se presele drugam, da **nam naznanijo svoj novi naslov**, in obenem pripomnijo starega. Tako nam prihranijo mnogo dela, sebi pa skrb, zakaj da lista ni več. Kolikokrat dobimo s pošto nazaj zvezke s pripombo »odpotoval«, »nepoznan«. Mi pa ne moremo potem pošiljati lista, ker ne vemo za novi naslov. Prosimo, naznanite nam pravočasno spremembo naslova.

### V molitev se priporočajo:

Ježica — Ponikva — Velika Varnica — Mislinje — Sp Besnica — Zg. Jezersko.

### Spomin za umrle.

Preč. g. Alojzij Jarc, župnik. — Preč. g. Božidar Goljevšek, kaplan v Postojni. — Marija Jurjevič, Moravče. — Štefan Rojnik, Rogateš. — Iv. Psarn, Medija. — Marija Pograjc, Ljubljana. — Ana Jerič, Velenje. — Franc Zadergal, Komenda. Vsi so bili naročniki in dobrotniki Klaverjeve družbe in afriških misijonov.

R. I. P.